УДК 811.111'42

САМОПРЕДСТАВЛЕННЯ ЯК МЕТАМОВЛЕННЄВИЙ РІЗНОВИД СТРАТЕГІЇ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

М.Х. Кабірі (Харків)

Статтю присвячено аналізу самопрезентем-самопредставлень, які реалізують метамовленнєву стратегію самопрезентації в англомовному діалогічному дискурсі. Визначено функцію цих самопрезентем; установлено їхнє місце в системі одиниць – фатичних метакомунікативів; систематизовано типи цих самопрезентем на основі пропозиційних схем, що лежать у їх підґрунті. Досліджено спосіб мовленнєвого подання автономних та гібридних самопрезентем – експліцитний / імпліцитний, проаналізовано специфіку їх мовного оформлення у взаємозв'язку з їх варіюванням під впливом позамовленнєвих чинників. Виявлено також кількісні показники уживання самопрезентем-самопредставлень різних типів в інституційному та неінституційному англомовному дискурсі.

Ключові слова: автономні / гібридні самопрезентеми, експліцитні / імпліцитні самопрезентеми, інституційний / неінституційний англомовний дискурс, метамовленнєва стратегія, мовне оформлення, позамовленнєві чинники, самопредставлення, самопрезентема.

Кабири М.Х. Самопредставление как метаречевая разновидность стратегии самопрезентации в англоязычном дискурсе. Статья посвящена анализу самопрезентем-самопредставлений, которые реализуют метаречевую стратегию самопрезентации в англоязычном диалогическом дискурсе. Определена функция этих самопрезентем; установлено их место в системе единиц – фатических метакоммуникативов; систематизированы типы этих самопрезентем на основе пропозициональных схем, лежащих в их основе. Исследован способ речевого представления автономных и гибридных самопрезентем – эксплицитный / имплицитный; проанализирована специфика их языкового оформления во взаимосвязи с их варьированиям под влиянием внеречевых факторов. Выявлены также количественные показатели употребления самопрезентем-самопредставлений разных типов в институциональном и неинституциональном англоязычном дискурсе.

Ключевые слова: автономные / гибридные самопрезентемы, внеречевые факторы, институциональный / неинституциональный англоязычный дискурс, метаречевая стратегия, самопредставление, самопрезентема, эксплицитные / имплицитные самопрезентемы, языковое оформление.

Kabiri M.H. Self-Introduction as Metaspeech Type of Self-Presentation Strategy in English-language Discourse. The article deals with the analysis of self-presentemes-self-introductions realizing metaspeech self-presentation strategy in English-language dialogical discourse. The research results in defing the function of these self-presentemes and their position in the system of phatic metacommunicative units on the basis of propositional schemes underlying them, analyzing the way of speech representation of autonomic and hybrid self-presentemes – explicit / implicit, and the peculiarities of their language characteristic features together with the variations caused by extra-lingual factors. The article also offers the results of quantitative analysis of self-presentemes-self-introductions realizations in institutional and non-institutional discourse.

Key words: autonomic/hybrid self-presentemes, explicit/implicit self-presentemes, extralingual factors, institutional / non-institutional English-language discourse, language characteristic features, metaspeech strategy, self-introduction, self-presenteme.

© Кабірі М.Х., 2015

Сучасна лінгвістика розглядає мову та мовлення у нерозривному зв'язку із чинниками контекста, зокрема соціокультурного, які впливають на розумово-комунікативну діяльність індивідів і водночас конструюються у процесі цієї діяльності. «У сучасних умовах і світ людей, і світ речей, і світ тварин і рослин існують у двох середовищах – природному (= природі) і штучному (= культурі). Сама людина, будучи носієм природного та соціального начал, володіє водночас і індивідуальними рисами, і характеристики низки соціальних груп, членом якої вона є» [4, с. 16]. Аби не загубитися на теренах природного й соціокультурного середовища, людина відстоює свої потреби у взаємодії з іншими представниками людства, тобто вдається до самопрезентації [13]. Це визначає актуальність аналізу самопрезентації як стратегії англомовного дискурсу.

Самопрезентація припускає широке трактування [13], згідно якого вона постає як уся вербальна та невербальна поведінка індивіда, та вузьке розуміння, прийняте в нашому дослідженні. Згідно цього розуміння стратегічний намір суб'єкта презентувати себе реалізується за допомогою ***самопрезентеми*** – висловлення, на формальному рівні збіжного з реченням, побудованим за моделлю *I am X* або з такою комунікативною одиницею, що може бути трансформована в синтаксичну структуру, побудовану за цією моделлю. Це складає основу розподілу самопрезентем на експліцитні та імпліцитні [8]. В основі самопрезентем лежать базові пропозиції ідентифікаційного фрейму [7], а саме: схема персоніфікації, класифікації, характеризації, які можуть бути реалізовані *автономно* (самопрезентема побудована за однією з цих схем), *інтегрально* (самопрезентема ґрунтується водночас на декількох з цих схем), *розширено* (самопрезентема ґрунтується на одній чи більше з ідентифікаційних схем, а також залучає кваліфікативну схему предметного фрейму) [9].

Наявні дослідження засвідчують, що самопрезентація може бути основною (глобальною) стратегією, але лише в певних специфічних контекстах (у новому медіажанрі «слово редактора» англомовного публіцистичного дискурсу [18]; у науковому дискурсі, зокрема, підчас самопрезентації автора наукової розвідки [23]; у політичному дискурсі [16; 2], де суб'єкт вдається до позитивної самопрезентації поряд з негативною презентацією опонента) тощо. У той самий час, **гіпотеза** нашого дослідження ґрунтується на припущенні, що в найбільш типових контекстах діалогічного інституційного (зокрема, професійного) і неінституційного (особистісного) спілкування самопрезентація постає як локальна стратегія, покликана виконувати певні конкретні завдання, спрямовані на досягнення якоїсь глобальної мети [8]. Ця локальна стратегія, своєю чергою, реалізується за допомогою низки мовленнєвих стратегій.

Метою цієї статті є аналіз метамовленнєвої стратегії самопрезентації в англомовному діалогічному дискурсі.

Самопредставлення як різновид самопрезентації є необхідною та невід'ємною складовою контактовстановлення. Контактна / контактовстановлююча функція у лінгвістичних дослідженнях визначається як фатична [21 та ін.], що кореспондує з призначенням мовлення не передавати думки, ідеї, інформативні повідомлення, а встановлювати зв'язки між особами в процесі їхньої діяльності [22, с. 1733 та ін.].

Таким чином, фатика являє собою таку частину спілкування, «котра спрямована сама на себе, на спілкування в цілому та його різноманітні аспекти: мовну тканину дискурсу, його стратегічну динаміку, структуру обмінів і трансакцій – фаз інтеракції, зміну комунікативних ролей, уведення тем, взаємодію з контекстом, регуляцію міжособистісних та соціальних аспектів взаємодії, норми спілкування, процеси обміну інформацією та її інтерпретації, ефективність каналу зв'язку» [11, с. 198] й кореспондує з *метакомунікацією*.

Метакомунікацію характеризують за цілою низкою параметрів, а саме: за видом кодування інформації розрізняють вербальну та невербальну метакомунікацію; за формою виокремлюють безпосередню та опосередковану метакомунікацію; за часовими параметрами метакомунікацію поділяють на моментальну та відтерміновану, за способом вираження – на експліцитну та імпліцитну; за формою мовлення метакомунікація охоплює усну і писемну; за наявністю / відсутністю інтенції метакомунікація включає намірену й ненамірену [14, с. 33] (на основі класифікації Є. М. Дубровченко [6]).

Проектуючи ці положення в площину дослідження, слід звернути увагу на дві важливі обставини.

По-перше, в термінологічному плані існують певні розбіжності: поряд із терміном «фатична функція» [22 та ін.], вживаються також такі як «фатична метакомунікативна» [15; 19 та ін.], «контактна» [17], «метамовленнєва» [1] та інші. Оскільки у фокус нашого дослідження на цьому етапі потрапляють мовленнєві стратегії, доречним уважаємо вживання останнього терміна, який дозволяє розглядати самопредставлення як ***метамовленнєву стратегію самопрезентації***.

По-друге, термінологічні розбіжності пов'язані з різницею у різних типах фатики [20, с. 120]. Зокрема, за її вузького тлумачення фатика постає як включення / переключення, підтримання на необхідному рівні уваги адресата для передачі повідомлення, розмикання мовленнєвого контакту [15, с. 52] (фатичні метакомунікативи включеного типу [12, с. 4]); за широкого розуміння до фатики відносять також специфічні (фатичні) мовленнєві жанри, як от світська бесіда (small talk), флірт тощо [5, с. 209] (фатичні метакомунікативи автономного типу [12, с. 4]]).

Очевидно, що метамовленнєва стратегія самопрезентації залучає вузьке трактування фатики. При цьому, важливим для нашого дослідження є твердження дослідників, які обстоюють цю точку зору, про наявність трьох різновидів функції фатичної метакомунікації: контактовстановлення, контактопідтримання, контакторозмикання [15], які реалізуються мовленнєвими актами – фатичними метакомунікативами інхоативного, процесного, фінітного різновидів, що функціонують, відповідно, в ситуаціях установлення, продовження, розмикання мовленнєвого контакту [12, с. 13].

Опертя на цю теоретичну конструкцію дозволяє стверджувати, що самопредставлення як метамовленнєва стратегія самопрезентації кореспондує із ***контактовстановленням*** та реалізується висловленнями, що належать до інхоактивного прагмасемантичного підтипу ***фатичних метакомунікативів***.

Самопредставлення як метамовленнєва стратегія самопрезентації реалізується, як свідчить аналіз фактичного матеріалу, автономними самопрезентемами, у підґрунті яких лежить схема персоніфікації або класифікації, а також гібридними самопрезентемами, що ґрунтуються на поєднанні обох цих схем. При цьому, як автономні, так і гібридні самопрезентеми, що виконують функцію контактовстановлення, охоплюють експліцитні та імпліцитні.

Автономні експліцитні самопрезентеми, побудовані на основі схеми ***персоніфікації***, подані висловленнями, що на формальному рівні побудовані за моделлю *I am* NAME (*first name/first name + last name*), наприклад:

(1) *I am Alex* (Grey's Anatomy)
(2) *I'm Jack* (J. Patterson, Step on a Crack, p. 103)
(3) *I'm George O'Malley* (Grey's Anatomy)

До ***експліцитних автономних самопрезентем*** також належать висловлення, що починаються з *My name is* та *This is/It's* – клішованих мовних виразів, характерних для ситуацій «Знайомство» та «Телефонна розмова» відповідно. Ці висловлення актуалізують ту саму пропозицію й сприймаються мовною свідомістю англомовних комунікантів як синонімічні зі структурами, побудованими за моделлю *I am* NAME, наприклад:

(4) *My name is Danny Williams* (Hawaii 5.0)
(5) *My name is Alec Vasilly Orlov* (Salt)
(6) *This is Robert Langdon* (The Da Vinci Code, p. 299)
(7) *Trisha, it's Brian* (Hawaii 5.0)

Імпліцитні автономні самопрезентеми, що побудовані на основі схеми ***персоніфікації***, характеризуються одноманітністю, оскільки всі вони утворені шляхом порушення максими кількості [3], наприклад:

(8) *Joe White* (Hawaii 5.0)
(I am Joe White)
(9) *Kono* (Hawaii 5.0)
(It's Kono)

Автономні самопрезентеми, які базуються на схемі ***класифікації***, представлені висловленнями, побудованими за моделлю *I am* TITLE /RANK / OCCUPATION / POSITION.

Серед них також зафіксовані ***експліцитні*** (приклади 10, 11) та ***імпліцитні*** (приклад 12), причому останні теж утворені шляхом порушення максими кількості:

(10) *I'm your Mum's old friend* (A. Bucker, Welcome Home, p. 174)
(11) *Hi! It's NYPD detective* (J. Patterson, Step on a Crack, p. 214)

(12) *Senior detective* (Hawaii 5.0)
(This is senior detective)

Гибридні самопрезентеми, що актуалізують метакомунікативну стратегію самопрезентації, ґрунтуються на поєднанні (у різній послідовності) схем персоніфікації та класифікації, а отже подані висловленнями, побудованими за моделлю *I am name (first name/first name + last name) + I am* TITLE / RANK / OCCUPATION / POSITION.

Ці самопрезентеми подані ***експліцитними***, наприклад:

(13) *I'm Dr. Cameron* (House MD)
(14) *I'm officer Lori Weston* (Hawaii 5.0)
(15) *My name is commandor Steve McGarrett* (Hawaii 5.0)

Інші гибридні самопрезентеми є ***імпліцитними***, причому вони, так само як і автономні самопрезентеми, котрі виконують функцію контактовстановлення, утворені шляхом порушення максими кількості, наприклад:

(16) *Dr. Gabrielle Asano* (Hawaii 5.0)
(I'm Doctor Gabrielle Asano)
(17) *Agent Sophie Neveu with the French Judicial Police* (The Da Vinci Code, p. 484)
(I am agent Sophie Neveu with the French Judicial Police)
(18) *I'm Theodore Winter, CIA* (Salt)
(I'm Theodore Winter, I'm a CIA official)
(19) *This is Cathy Calvin from the Times* (J. Patterson, Step on a Crack, p. 371)
(This is Cathy Calvin, a journalist from the Times)

Аналіз уживання самопрезентем, які репрезентують метамовленнєву стратегію, засвідчив, що автономні та гібридні експліцитні самопрезентеми різняться за мовним оформленням: висловлення, котрі починаються з *I am* та *My name is* функціонують у ситуації «Знайомство», тоді як висловлення, що починаються з *This is/It's* характерні для ситуації «Телефонна розмова». Імпліцитні самопрезентеми обох типів (автономні та гибридні) є проявом тенденції до економії мовленнєвих зусиль особливо у ситуаціях професійного спілкування, де комунікант прагне не витрачати багато часу на соціально встановлені стереотипи поведінки (social formalities), а натомість воліє якнайшвидше перейти до інформативного спілкування як невід'ємної складової фахової діяльності, наприклад:

- поліцейський знайомиться з патологоанатомом у лабораторії, куди він прийшов з метою отримати важливу для слідства інформацію:

(20) *Max Bergman* (Hawaii 5.0)
(*I am Max Bergman* – автономна самопрезентема, що ґрунтується на схемі персоніфікації)

- керівник лабораторії представляється поліцейським, які прийшли до нього, щоб дізнатися результати досліджень:

(21) *Scientific director* (Hawaii 5.0)
(I am scientific director – автономна самопрезентема, що ґрунтується на схемі класифікації)

- чоловік телефонує в готель, з метою замовити номер, і представляється черговому адміністратору:

(22) Bishop Manuel Aringarosa (The Da Vinci Code, p. 338)
(I'm Bishop Manuel Aringarosa – гибридна самопрезентема, що ґрунтується на схемах персоніфікації та класифікації)

Слід також звернути увагу на варіативну частину самопрезентем (*first name/first name + last name;* TITLE/RANK/OCCUPATION/POSITION).

Стосовно ***автономних самопрезентем***, у підґрунті яких лежить схема ***персоніфікації***, слід зазначити, що це варіювання спричинено як ситуаційними чинниками, так і особистісним вибором адресанта.

Приміром, у ситуації знайомства з сином загиблого чоловіка поліцейський, цілком адекватно до конфігурації ситуаційних чинників, називає своє ім'я та прізвище (інші варіанти тут явно недоречні):

(23) *My name is Danny Williams* (Hawaii 5.0)

У той самий час, у ситуації знайомства між собою інтернів, які потрапили до однієї лікарні, один з комунікантів повідомляє лише своє ім'я, а інший – ім'я та прізвище:

(24) *I'm Alex* (Grey's Anatomy)
(25) *Hi, I'm Isobel Stevens* (Grey's Anatomy)

Щодо ***автономних самопрезентем***, які ґрунтуються на схемі ***класифікації***, а також ***гибридних самопрезентем***, дослідження свідчить, що ситуаційні чинники тут відіграють провідну роль, оскільки комунікант надає такі відомості про себе, які необхідні й доречні в певній ситуації.

Наприклад, підчас знайомства з родичами пацієнта адресант називає своє прізвище (*Burke*), про-

фесійну приналежність (*Dr.*) та посаду (*Head of Cardio*):

(26) *Mr. and Mrs. Johnson, I'm Dr. Burke, head of Cardio* (Grey's Anatomy)

Представляючись працівникам спецслужб, які під час операції зі звільнення заручників потрапляють до старовинного собору, чоловік називає своє ім'я та прізвище (*Mike Nardy*), а також свою посаду (*the cathedral's caretaker*):

(27) *I'm Mike Nardy, the cathedral's caretaker* (J. Patterson, Step on a Crack, p. 129)

Отже, самопредставлення передбачає надання адресатові такої інформації, яку адресат уважає адекватною ситуаційним чинникам. Інформування, при цьому, не суперечить виконанню функції фатичної метакомунікації, оскільки в певних комунікативних ситуаціях, до яких належить, зокрема, ситуація «Знайомство», спостерігається накладання (контамінація) іллокутивних сил, що ґрунтується на концептуальній інтеграції інформації когнітивного і соціально-регулятивного типів, яка містяться у висловленні» [12, с. 9].

У той самий час, уплив особистісного чинника в автономних самопрезентемах, побудованих на основі схеми класифікації, та у гібридних самопрезентемах виявляється в мовному оформленні самопрезентем. Приміром, самопредставлення у телефонній розмові детектива Беннетта здійснюється ним у такій формі:

(28) *This is detective Michael Bennett of the NYPD* (J. Patterson, Step on a Crack, p. 129)

При цьому, цілком можливими є й інші варіанти, а саме:

This is Michael Bennett, a detective of the NYPD.
This is detective Michael Bennett, NYPD.
This is Bennett, a detective of the NYPD, etc.

Отже, за способом і формою мовного оформлення самопрезентеми, що реалізують метамовленнєву стратегію, варіюються залежно від позамовленнєвих чинників.

Аналіз ***кількісних параметрів*** уживання цих самопрезентем в *інституційному* та *неінституційному* англомовному діалогічному дискурсі засвідчив, що автономні самопрезентеми, в основі яких лежить схема персоніфікації, розподілені по цих типах приблизно порівну, у той час як автономні самопрезентеми, побудовані за схемою класифікації, та гібридні самопрезентеми значно переважають в інституційному дискурсі, що демонструє таблиця 1:

Таблиця 1

Кількісні показчики типів самопрезентем, що реалізують метамовленнєву стратегію самопрезентації, в інституційному та неінституційному англомовному діалогічному дискурсі

Тип самопрезентем, що реалізують метамовленнєву стратегію	Підтип англомовного діалогічного дискурсу	
	інституційний	неінституційний
Автономні самопрезентеми, побудовані за схемою персоніфікації	51,3%	48,7%
Автономні самопрезентеми, побудовані за схемою класифікації	6,7%	93,3%
Гибридні самопрезентеми (побудовані за схемами персоніфікації та класифікації)	8,5%	91,5%

Хоча наведені в таблиці дані представляють результати пілотного дослідження й можуть у подальшому зазнавати певних змін, але це, з усією очевидністю, не матиме впливу на виявлені загальної тенденції.

Підсумовуючи викладене, робимо в и с н о в к и :

- самопрезентеми, що реалізують метамовленнєву стратегію, подані самопредставленням і, відповідно, виконують функцію контактовстановлення в ситуаціях «Знайомство» та «Телефонна розмова»;
- самопрезентеми-самопредставлення охоплюють автономні, побудовані на підґрунті схем персоніфікації або класифікації, та гібридні, що ґрунтуються на обох цих схемах: усі ці самопрезентеми є експліцитними чи імпліцитними, останні утворені шляхом порушення максими кількості;

- спосіб подання самопрезентем і їхнє мовне оформлення варіюються під упливом позамовленнєвих чинників;
- автономні самопрезентеми, утворені на основі схеми персоніфікації, фактично рівною мірою уживані в інституційному та неінституційному дискурсі, тоді як автономні самопрезентеми, у підґрунті яких лежить схема класифікації, та гібридні самопрезентеми уживаються в основному в інституційному англомовному діалогічному дискурсі.

Перспективою роботи є аналіз особливостей самопрезентем, які реалізують мовленнєві стратегії самопрезентації в англомовному діалогічному дискурсі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеенко Л.П. Речевые средства в завершающей фазе английского языка : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Л.П. Алексеенко. – К., 1990. – 14 с. 2. Богатирьова Є.В. Прагмастилістичні характеристики англомовних передвиборчих політичних дебатів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Є.В. Богатирьова. – Запоріжжя, 2014. – 20 с. 3. Грайс Г.П. Логика и речевое общение / Г.П. Грайс // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. XVI. – С. 217–237. 4. Гришаева Л.И. Концептуальные основы анализа межличностного взаимодействия носителей разных культур / Л.И. Гришаева, Л.В. Цурикова // Вестник Воронеж. гос. ун-та. Сер. : Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2013. – № 1. – С. 14–21. 5. Дементьев В.В. Теория речевых жанров / В.В. Дементьев. – М. : Знак, 2010. – 600 с. 6. Дубровченко Е.М. Специфика метакоммуникации как особого типа общения / Е.М. Дубровченко // Lingua mobilis. – 2011. – № 2(28). – С. 79–82. 7. Жаботинская С.А. Имя как текст [Электронный ресурс] / С. А. Жаботинская // Когниция, комуникация, дискурс : междунар. электрон. сб. науч. ст. – 2013. – № 6. – С. 47–76. – Режим доступа : https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/. 8. Кабірі М.Х. Загальна характеристика та типологія самопрезентем / М. Х. Кабірі // Вісник Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1051. – С. 123–127. 9. Кабірі М.Х. Типологія самопрезентем в англомовному діалогічному дискурсі / М.Х. Кабірі // Сучасна англістика: до 85-річчя кафедри англійської філології: Шостий міжнар. науковий форум, 23 вересня 2015 р. : тези доп. – Х. : ХНУ, 2015. – С. 35–37. 10. Киселева Л.А. Вопросы теории речевого воздействия / Л.А. Киселева. – Л. : ЛГУ, 1978. – 160 с. 11. Макаров М.Л. Основы теории дискурса / М.Л. Макаров. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. – 280 с. 12. Матюхіна Ю.В. Розвиток системи фатичної метакомунікації в англійському дискурсі XVI–XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Ю.В. Матюхіна. – Харків, 2004. – 20 с. 13. Олянич А.В. Презентационная теория дискурса / А.В. Олянич. – Волгоград : Перемена-Политехник, 2004. – 600 с. 14. Остапенко Д.И. К трактовке понятия «метакоммуникация» / Д.И. Остапенко // Вестник Воронеж. гос. ун-та. Сер. : Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2013. – № 1. – С. 32–35. 15. Почепцов Г.Г. Фатическая метакоммуникация / Г.Г. Почепцов // Семантика и прагматика синтаксических единств. – Калинин : Изд-во Калинин. ун-та, 1981. – С. 52–59. 16. Ущина В.А. Соціолінгвістична категорія домінантності та її реалізація в англомовному політичному дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / В.А. Ущина. – К., 2003. – 20 с. 17. Формановская Н.И. Речевое общение: коммуникативно-прагматический подход / Н.И. Формановская. – М. : Русский язык, 2002. – 216 с. 18. Черниш О.А. Конвергентна та дивергентна стратегії самопрезентації комунікативної поведінки мовної особистості редактора популярних жіночих журналів / О.А. Черниш // Вісник Житомир. держ. ун-ту імені І. Франка. – Вип. № 2 (80). – 2015. – С. 285–289. 19. Чхетиани Т.Д. Лингвистические аспекты фатической метакоммуникации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Т.Д. Чхетиани. – К., 1987. – 24 с. 20. Шевченко И.С. Соотношение информативной и фатической функций как проблема эколингвистики [Электронный ресурс] / И.С. Шевченко // Когниция, коммуникация, дискурс : междунар. электрон. сб. науч. ст. – 2015. – № 10. – С. 114–132. – Режим доступа : https:// sites.google.com/site/ cognitiondiscourse/. 21. Якобсон Р.О. Лингвистика и поэтика / Р.О. Якобсон // Структурализм: "за" и "против". – М. : Прогресс, 1975. – С. 193–230. 22. Malinowski B. Phatic communion / B. Malinowski // Communication in face-to-face interaction / B. Malinowski. – Harmondsworth. – 1972. – P. 146–152. 23. Zhabotynska S. Scientific discourse: "Cultural scripts" for representing the author / S. Zhabotynska // Abstract of the 7th International Pragmatics Conference, 9-14 July 2000, Budapest. – Budapest : IprA, 2000. – P. 195–196.

REFERENCES

Alekseenko, L.P. (1990) *Rechevye sredstva v zavershajushhej faze anglijskogo jazyka. Avtoref. dis. kand. filol. nauk [Speech means in English language closing-ups. Cand. philol. sci. abstract].* Kyiv. 14 p. (in Russian)

Bohatyr'ova, Ye.V. (2014) *Prahmastylistychni kharakterystyky anhlomovnykh peredvyborchykh politychnykh debativ. Avtoref. dys. kand. filol. nauk [Pragmastilistic characteristics of pre-election political debates in English. Cand philol. sci. abstract].* Zaporizhzhya. 20 p. (in Ukrainian).

Chernysh, O.A. (2015) Konverhentna ta dyverhentna stratehiyi samoprezentatsiyi komunikatyvnoyi povedinky movnoyi osobystosti redaktora populyarnykh zhinochykh zhurnaliv [Strategies of Self-Presentation in communicative behavior of the language personality of popular women magazines editors]. *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho universytetu imeni I. Franka – Herald of Ivan Franko Zhytomir State University, 2 (80).* 285–289. (in Russian)

Chhetiani, T.D. (1987). *Lingvisticheskie aspekty faticheskoj metakommunikacii. Avtoref. dis. kand. filol. nauk [Linguistic Aspects of Phatic Metacommunication. Cand. philol. sci. abstract].* Kyiv. – 24 p.

Dement'ev, V. V. (2010). *Teorija rechevyh zhanrov [The Theory of Speech Genre].* M.: Znak Publ. (in Russian)

Dubrovchenko, E.M. (2011) Specifika metakommunikacii kak osobogo tipa obshhenija [The peculiarities of metacommunication of specific communication type]. *Lingua mobilis, 2(28)*, 79–82. (in Russian)

Formanovskaja, N.I. (2002) *Rechevoe obshhenie: kommunikativno-pragmaticheskij podhod [Verbal Communication: communicative-pragmaticapproach].* Moscow: Russkij jazyk Publ.

Grajs, G.P. (1985). Logika i rechevoe obshhenie [Logic and Conversation]. *Novoe v zarubezhnoj lingvistike – New in Foreign Linguistics, XVI*, 217–237. (in Russian)

Grishaeva, L.I. and Curikova, L.V. (2013). Konceptual'nye osnovy analiza mezhlichnostnogo vzaimodejstvija nositelej raznyh kul'tur [Conceptual basis of dalysing interpersonal communications of representatives of different cultures]. *Vestnik Voronezhskogo gosudarstvennogo universiteta. – Herald of Voronezh State University, 1*, 14–21. (in Russian)

Jakobson, R.O. (1975) Lingvistika i pojetika [Linguistics and Poetics]. *Strukturalizm: "za" i "protiv" – Structuralims: "for" and "against".* 193–230. (in Russian)

Kabiri, M.Kh. (2013) Zahal'na kharakterystyka ta typolohiya samoprezentem [General characteristic feates and types of self-presentemes]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu imeni V. N. Karazina – V.N. Karazin National Univ. Messenger, 1051*, 123–127.

Kabiri, M.Kh. (2015). Typolohiya samoprezentem v anhlomovnomu dialohichnomu dyskursi [Types of Self-presentemes n English-language Dialogical Discourse]. Suchasna anhlistyka: do 85-richchya kafedry anhliys'koyi filolohiyi: Shostyy mizh nar. naukovyy forum, 23 veresnya 2015 r. [Modern Enslish Studies]. Kharkiv, *35–37.*

Kiseleva, LA. (1978). *Voprosy teorii rechevogo vozdejstvija [The Problems of Speech Influence Theory].* L. : LGU Publ. (in Russian)

Makarov, M.L. (2003). *Osnovy teorii diskursa [Foundations of Discourse Theory].* Moscow: ITDGK «Gnozis» Publ. (in Russian)

Malinowski, B. (1972). Phatic communion. *Communication in face-to-face interaction*, 146–152.

Matyukhina, Yu.V. (2004) *Rozvytok systemy fatychnoyi metakomunikatsiyi v anhliys'komu dyskursi XVI–XX st. Avtoref. dys. kand. filol. nauk [The Development of the system of phatic metacommunication in the English Discourse of XVI-XX cent.. Cand. philol. sci. abstract].* Kharkiv. 20 p. (in Ukrainian)

Oljanich, A.V. (2004) *Prezentacionnaja teorija diskursa [Discourse Presentation Theory].* Volgograd: Peremena-Politehnik Publ. (in Russian).

Ostapenko, D.I. (2013) K traktovke ponjatija «metakommunikacija» [Defining the notion of "metacommunication"]. *Vestnik Voronezhskogo gosudarstvennogo universiteta – Herald of Voronezh State University, 1,* 32-35. (in Russian)

Pochepcov, G.G. (1981) Faticheskaja metakommunikacija [Phatic Metacommunication]. *Semantika i pragmatika sintaksicheskih edinstv – Semantics and Pragmatics of Syntactical Units*, 52-59.

Shevchenko, I.S. (2015) Sootnoshenie informativnoj i faticheskoj funkcij kak problema jekolingvistiki [The correlation of the informational and phatic functions a problem of ecolinguistics]. Kognicija. Komunikacija. Diskurs – *Cognition. Communication. Discourse, 10,* 114–132. Available at: https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/. (in Russian)

Ushchyna, V.A. (2003) *Sotsiolinhvistychna katehoriya dominantnosti ta yiyi realizatsiya v anhlomovnomu politychnomu dyskursi. Avtoref. dys. kand. filol. nauk [The sociolinguistic category of dominance and its realization in English-language political Discourse. Cand. philol. sci. abstract].* Kyiv. 20 p.

Zhabotinskaja S.A. Imja kak tekst [Name as Text]. *Kognicija. Komunikacija. Diskurs – Cognition. Communication. Discourse, 6,* 47–76. Available at: https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/. (in Russian)

Zhabotynska, S. (2000). Scientific discourse: "Cultural scripts" for representing the author [Abstract of the 7th International Pragmatics Conference, 9-14 July 2000, Budapest]. Budapest: IprA Publ., *195–196.*